

Nota

Zwevegem, Hoge Weg 2

Deel 2: Programma van Maatregelen

Inhoud

1	Administratieve gegevens	1
2	Gemotiveerd advies.....	2
2.1	Datering en interpretatie onderzoeksterrein	2
2.2	Waardering archeologische vindplaatsen	2
2.3	Impactbepaling	3
2.4	Bepalingen van de maatregelen	4
2.4.1	Kennispotentieel verder (voor)onderzoek	4
2.4.2	Volledigheid van het (voor)onderzoek	4

1 Administratieve gegevens

Algemeen

Naam site	Zwevegem, Hoge Weg 2
Ligging	Hoge Weg 2, deelgemeente Moen, gemeente Zwevegem, provincie West-Vlaanderen
Kadaster	Zwevegem, Afdeling 5, Sectie A, Percelen 245F en openbare wegenis
Projectnummer BAAC Vlaanderen	2021-0350
Reeds uitgevoerd vooronderzoek	Bureauonderzoek (2021B28 uit AN ID 17556) Landschappelijk bodemonderzoek (2021B97)
Bewaarplaats archief	BAAC Vlaanderen bvba

Actoren

Auteur	Tanja Boudry Delphine Saelens
Betrokken actoren	Niet van toepassing.
Betrokken derden	Niet van toepassing.

Plangebied

Oppervlakte plangebied	5.864 m ²
Kartering gewestplan	0104 - Woonpark

2 Gemotiveerd advies

2.1 Datering en interpretatie onderzoeksterrein

Uit de resultaten van het bureauonderzoek valt helaas weinig af te leiden over de datering van het plangebied. Op de historische kaarten en luchtfoto's is te zien dat het plangebied lang in gebruik was als boszone, en vanaf de 19^e eeuw in gebruik was als akker- of weiland. Bovendien heeft er nooit bebouwing gestaan ter hoogte van het onderzoeksterrein. Binnen het plangebied zelf bevinden zich met andere woorden geen gekende sporen of structuren waaruit een datering afgeleid kan worden.

Op basis van de resultaten van het bureauonderzoek was er een vermoeden dat het plangebied mogelijk verstoord was door kleiontginning in de 20^e eeuw. Hoewel de exacte locatie niet bepaald kon worden op basis van het bureauonderzoek, is wel vastgesteld dat deze kleiontginning plaatsvond in Den Helder, grenzend aan het plangebied. Daarnaast is er een mogelijkheid dat het plangebied opgehoogd of afgegraven is, op basis van het digitaal hoogtemodel.

Het landschappelijk bodemonderzoek kon dit vermoeden bevestigen. De aanwezigheid van puin- en baksteenfragmenten in boringen 2 t.e.m. 4, zonder de nabijheid van bebouwing en/of andere antropogene structuren die hiervoor verantwoordelijk voor kunnen zijn, vormen een aanwijzing dat er sprake is geweest van kleiontginning. De teruggevonden verstoring is vermoedelijk gelinkt aan de opvulling van de ontginningsputten.

2.2 Waardering archeologische vindplaatsen

Het bureauonderzoek bracht volgende relevante elementen aan het licht:

- **Paleolandschappelijke ligging:** Het plangebied is gelegen in zandlemig Vlaanderen op de overgangszone tussen een alluviale laagvlakte in het Schelde-Leie interfluvium en een heuvelachtiger gebied dat behoort tot de uitlopers van de Vlaamse Ardennen en de West-Vlaamse heuvels. De dichtstbijzijnde beken liggen op ca. 1 km van het plangebied. De bodems in en rondom het plangebied bestaan hoofdzakelijk uit natte kleigronden.
- **Cartografische bronnen:** Op het historisch kaartmateriaal wordt het plangebied minstens tot het midden van de 18^e eeuw als een beboste zone afgebeeld. Vanaf het midden van de 19^e eeuw is het terrein vermoedelijk eerder in gebruik als akker- of weiland. Het historische stratenpatroon is tot op de dag van vandaag nog steeds zeer vergelijkbaar. Het voormalige gehucht 'Hoogstraetje' is vandaag terug te vinden in de straatnaam 'Hoogstraat'. De omgeving bleef lange tijd schaars bebouwd, en ook het plangebied bleef minstens tot het midden van de 19^e eeuw onbebouwd.
- **CAI en ander archeologisch onderzoek:** Rondom het plangebied zijn enkele CAI-waarden teruggevonden. Het betreffen echter voornamelijk veldprospecties waarbij lithisch materiaal aangetroffen werd, of walgrachtsites die herkend zijn op basis van literatuur en historisch kaartmateriaal. Systematisch gravend onderzoek vond (nog) niet plaatst in de nabije omgeving van het plangebied. In de ruimere regio zijn er echter wel reeds vele opgravingen uitgevoerd waarbij voornamelijk bewoningssporen uit de metaaltijden en de Romeinse periode het best vertegenwoordigd zijn (Zwevegem Evolis, Zwevegem Losschaert en Zwevegem Moen). Echter, de landschappelijk situatie ter hoogte van deze sites is niet dezelfde als deze van het plangebied. De sites liggen in lagere zones, in beekvalleien en op minder natte en beter bewerkbare gronden.
- **Gekende verstoring:** Hoewel er geen duidelijke aanwijzingen zijn voor verstoring op het plangebied, is er op basis van het digitaal hoogtemodel een vermoeden dat het terrein

mogelijk opgehoogd, afgegraven of genivelleerd is. De scherpe daling aan de rand van het perceel naar de naburige percelen is hier een aanwijzing voor. Daarnaast werden op de orthofoto's en het DHM aanwijzingen voor ontginning vastgesteld in de nabije omgeving van het plangebied. Tot slot vermelden enkele bronnen kleiontginningsactiviteiten op en rondom het terrein (in Den Helder), hoewel de exacte locatie hiervan niet vastgesteld kon worden in dit bureauonderzoek.

- **Geplande verstoring:** De geplande werken bestaan uit de afsplitsing van een lot van het perceel om deze vervolgens te verkavelen. Ter hoogte van dit nieuwe lot wordt uitgegaan van een volledige verstoring, aangezien het om een verkaveling gaat.

Concluderend kon volgende verwachting opgesteld worden voor het plangebied:

Op basis van de bodemkundige gegevens en landschappelijke situatie wordt de verwachting op het aantreffen van **in situ steentijdartefactensites** eerder laag ingeschat. Het plangebied ligt op een hoge heuveltop, niet in de onmiddellijke nabijheid van een natuurlijke waterloop en ter hoogte van zware, natte kleigronden. De omgeving rondom het plangebied is intensief onderzocht aan de hand van veldkarteringen waarbij wel lithisch materiaal aangetroffen is. Deze kwamen echter overwegend voor op iets lager gelegen lemige bodems.

Voor **sporensites vanaf het neolithicum** geldt dezelfde redenering als voor steentijdsites. Landschappelijk gezien is de situatie niet ideaal voor een bewoningssite. Echter, in de ruimere omgeving van het plangebied werd reeds uitgebreid archeologisch onderzoek uitgevoerd waarbij nederzettingssporen uit de metaaltijden en Romeinse periode domineren (Zwevegem Losschaert, Evolis site, Zwevegem Moen). Er was dus zeker menselijke occupatie in de ruimere regio tijdens deze perioden. Hier kan dus algemeen een matige verwachting worden opgesteld.

Na het landschappelijk bodemonderzoek moet deze archeologische verwachting bijgesteld worden. Het landschappelijk bodemonderzoek stelde namelijk de aanwezigheid vast van een zeer dunne onverstoorde bouwvoor (ca. 15 cm), bestaande uit lemig materiaal. Deze situatie doet vermoeden dat de quataire pakketten in het plangebied onderhevig zijn geweest aan erosieprocessen. Dit vermoeden wordt versterkt door de ligging van het plangebied op een heuveltop, die doordat ze uitsteken boven het landschap gevoeliger zijn voor erosieprocessen, en de aanwezigheid van dikkere quataire pakketten in de omliggende lagere gebieden.

De aanwezigheid van puin- en baksteenfragmenten en de ondoordringbare laag in combinatie met het hellingverloop in het plangebied wijzen op de vermoedelijke aanwezigheid van opgehoogde pakketten. De aanwezigheid van puin- en baksteenfragmenten in boringen 2 t.e.m. 4 zonder de nabijheid van bebouwing en/of andere antropogene structuren die hiervoor verantwoordelijk kunnen zijn, vormen een aanwijzing dat er sprake is geweest van kleiontginning. De teruggevonden verstoring is vermoedelijk gelinkt aan de opvulling van de ontginningsputten. De verwachting op de aanwezigheid van archeologie, zowel uit de steentijd, metaaltijden, Romeinse periode en (post-)middeleeuwen kan hierdoor voor het volledige plangebied worden bijgesteld van zeer laag tot onwaarschijnlijk.

2.3 Impactbepaling

Aangezien het gaat om een verkaveling is er een impact op het eventueel archeologisch erfgoed. Het gehele terrein van lot 1 (gehele plangebied) wordt verstoord.

2.4 Bepalingen van de maatregelen

2.4.1 Kennispotentieel verder (voor)onderzoek

De resultaten van het landschappelijk booronderzoek hebben aangetoond dat het plangebied onderhevig is geweest zowel aan erosieprocessen als aan antropogene verstoring onder de vorm van kleiontginning. De combinatie hiervan zorgt ervoor dat, ondanks de aanwezigheid van een intact AC-profiel, het aantreffen van intacte *in situ* bewaarde archeologie heel laag is. Er bestaat een heel reële kans dat alle of een deel van de aanwezige archeologie weggespoeld is ten gevolge van erosieprocessen, mogelijk gestart vanaf het neolithicum. Archeologische waarden die ondanks deze processen bewaard zouden zijn gebleven, zijn in latere perioden vermoedelijk verstoord/vernietigd bij de ontginning van de aanwezige tertiaire kleipakketten.

De verwachting op de aanwezigheid van archeologie, zowel uit de steentijd, als uit de metaaltijden, de Romeinse periode en de (post-)middeleeuwen kan hierdoor voor het volledige plangebied worden bijgesteld van zeer laag tot onwaarschijnlijk.

2.4.2 Volledigheid van het (voor)onderzoek

Volgens de beslissingsboom voor verder archeologisch vooronderzoek¹ is er voldoende informatie over de aan- of afwezigheid van een archeologische site. Het kennispotentieel kon voldoende bepaald worden. Verder vooronderzoek is niet aangewezen.

¹ AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2020 fig.3